

روزنامه سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، ورزشی صبح ایران • صاحب امتیاز و مدیرمسئول: مهدی رحمانیان
نشانی: میدان فاطمی، خیابان بهرام مصیری، پلاک ۲۲ • تلفن: ۵۴ و ۸۸۹۳۶۲۷۰ • نمابر: ۸۸۹۲۵۴۶۷
تلفن آگهی‌ها: ۸۶۰۳۶۱۱۹ • تلفن امور آگهی‌های شهرستان‌ها: ۷-۴۴۰۱۹۸۰۵ • تلفن امور مشترکین: ۸۸۹۰۲۵۴۸
توزیع: شرکت پیام‌رسان سبز
تلفن: ۶۶۲۸۷۳۴۴ • چاپ: صمیم
تلفن: ۴۴۵۲۳۷۲۵

www.sharghdaily.ir

شنبه ۲۲ مهر ۱۴۰۲ • ۲۸ ربیع‌الاول ۱۴۴۵ • ۱۴ اکتبر ۲۰۲۳ • سال بیست‌ویکم • شماره ۴۶۷۰ • ۱۲ صفحه
اذان ظهر تهران ۱۱:۵۰ • اذان مغرب ۱۷:۴۹
اذان صبح فردا ۴:۴۷ • طلوع آفتاب ۶:۱۰

شرق روزنامه

دیالوگ روز

هزاردستان- علی حاتمی ۱۳۶۱

خان مظفر (عزت الله انتظامی) حرف و سخن نشخوار آدمیزاده. دهن آدم زنده به علامت حیات دائم باید بجنبه یا با خوردنی یا با حرف مفت
به هر حال ضرر درد دل کمتره تا تنقلات
درددل آور بگید از همون خاطرات شیرین کودکی.

گزارش خوانی

درباره حجم زیاد اخبار نادرست در جنگ غزه

تصاویری که جنایات را بوشاند

در این چند روز که از آغاز جنگ حماس و اسرائیل گذشته است، سران کشورها از جمله بایدن، اظهارنظرهای نادرستی داشته‌اند. آنها بر اساس اخبار نادرست و تصاویر و ویدئوهایی که درستی آنها تأیید نشده، قضاوت کرده و سخن گفته‌اند. در یکی، دو روز گذشته چند رسانه اصلی مانند سی‌ان‌ان، نیویورکتایمز، آسوشیتدپرس و واشنگتن‌پست مطالبی درباره اخبار و تصاویر نادرست منتشر کرده‌اند. در بخشی از این گزارش‌ها آمده است: «از زمان آغاز این حمله، تصاویر و فیلم‌های گرافیکی جعلی رسانه‌های اجتماعی را پر کرده است. خطر پنهان‌کردن شواهد واقعی از جنایات با این حجم از اطلاعات نادرست وجود دارد». در این چند روز، تعداد زیادی در مکان‌های مختلف کشته شده‌اند. اطلاعات نادرست و گمراه‌کننده، ویدئوها و عکس‌های قدیمی و نامرئی با این روزها، ادعاهای ساختگی درباره دخالت کشورهایی مانند ایالات متحده و اوکراین، آشفتگی زیاد خبری به همراه داشته است. این اطلاعات نادرست که در شبکه‌های مجازی منتشر می‌شود، شواهد واقعی از جنایات را دچار مخاطره می‌کند.

در ادامه به بخش‌هایی از گزارش نیویورکتایمز اشاره می‌کنیم که مروری بر چند مطلب اشتباه و پربازدید این روزها داشته است.

پاراکلایدر در کره: در حالی که اعضای حماس سوار بر پاراکلایدر از غزه به اسرائیل رفته‌اند، کاربران در ایکس، پلتفرمی که قبلاً توئیتر نامیده می‌شد، ویدئوی نامرئی‌ط از چند ماه پیش را به عنوان تصادف پاراکلایدر به اشتراک گذاشتند. این ویدئو یک پاراکلایدر را به تصویر می‌کشد که در سیم برق گرفتار شده و دچار آتش‌سوزی می‌شود. چندین رسانه کهرای در ژوئن ۲۰۲۳ این حادثه را گزارش کرده‌اند. بر اساس فکت‌سنجی و با جست‌وجوی موقعیت جغرافیایی، تأیید می‌شود که این ویدئو بازنشری از همان اتفاق است. ویدئو سوریه: در میان انبوه ویدئوهایی که از خانواده‌های سوگوار و غمگین درگیر جنگ منتشر شده است، یک کلیپ ۱۵ ثانیه‌ای که در ایکس منتشر شده به اشتباه بیان می‌کند «بسیر کوچکی در غزه در حال سوگواری برای خواهرانش است». در جست‌وجوی بیشتر مشخص می‌شود ویدئو تقریباً یک دهه است که منتشر شده و متعلق به زمانی است که دولت سوریه در حال بمباران بخش‌های تحت کنترل شورشیان حلب در طول جنگ داخلی این کشور بود. از سویی همان موقع سی‌ان‌ان گزارش داده که نمی‌تواند به‌طور مستقل صحت این ویدئو را تأیید کند.

یک بازی ویدئویی: کاربران شبکه‌های اجتماعی کلیپی را به اشتراک گذاشتند که ظاهراً فیلمی از «حمله هوایی جدید به بخش‌هایی از اسرائیل» را نشان می‌دهد؛ اما این تصاویر در واقع از یک بازی ویدئویی به نام Arma ۳ گرفته شده است. نماینده این بازی نیز تأیید کرد این کلیپ اتلانی با بهره‌گیری از تصاویر بازی گرفته شده است. پیش از این از تصاویر این بازی برای ارائه نادرست سایر درگیری‌های دنیای واقعی، ازجمله حمله روسیه به اوکراین نیز استفاده شده است.

گوآتمالا نه جشنواره موسیقی: برخی از افراد در شبکه‌های اجتماعی ویدئویی از آتش‌زدن یک زن در میان جمعیت به اشتراک گذاشته‌اند. این ویدئو به عنوان شکنجه یک زن اسرائیلی اسیرشده در یک جشنواره مطرح شده است. سی‌ان‌ان در آن زمان گزارش داد که این ویدئو خشونت واقعی را به تصویر می‌کشد، اما خنثوتی که در سال ۲۰۱۵ در آمریکای مرکزی رخ داد، نه در اسرائیل و در سال ۲۰۲۳. این فیلم نشان می‌دهد یک نوجوان ۱۶ساله در یک روستای گوآتمالا در حال مرگ در آتش است.

کمک تأیید نشده: همچنین تصویری در فضای مجازی پخش شده که شبیه به اسکرین‌شات اعلامیه کاخ سفید در هفتم اکتبر است. در این اطلاعیه اعلام شده که به اسرائیل کمک هشت میلیارد دلاری می‌کند و برخی تحلیل کرده‌اند که اوکراین اکنون برای دریافت کمک از ایالات متحده رقیب پیدا کرده است. اما کاخ سفید چنین اطلاعیه‌ای را منتشر نکرده است. این اعلامیه شبیه یادداشت‌های واقعی است که کاخ سفید منتشر می‌کند و البته شبیه اعلامیه مشابهی در ماه جولای درباره کمک به اوکراین. بایدن روز سه‌شنبه در مورد حملات حماس سخنرانی کرد و قول داد از اسرائیل به عنوان متحد آمریکا و کشوری که سالانه بیش از سه میلیارد دلار کمک نظامی دریافت می‌کند، حمایت کند. آقای بایدن و مقامات کاخ سفید گفته‌اند دولت از کنگره خواهد خواست تا مجوز حمایت بیشتر از اسرائیل را صادر کند. سفیر آمریکا در ناتو نیز گفت کمک نظامی ایالات متحده به اسرائیل به ضرر اوکراین نخواهد بود. ایالات متحده از زمان تهاجم روسیه در فوریه ۲۰۲۲، حدود ۲۵ میلیارد دلار کمک تسلیحاتی و نظامی به اوکراین داشته است.

منع تسلیحات: ویدئو ساختگی دیگری در تلگرام و ایکس به اشتراک گذاشته شده است که ادعا می‌شود بی‌بی‌سی گزارشی درباره تسلیحات اسفاده حماس ارائه می‌دهد. در این ویدئوی نادرست، ظاهراً طبق گزارش‌ی از گروه تحقیقاتی بلینکنت، تسلیحات ارائه‌شده توسط ناتو به جای اوکراین به حماس فروخته شده است. اما بی‌بی‌سی هرگز آن گزارش را منتشر نکرد و این ادعا کاملاً بی‌اساس است. البوت هیکینز، بنیان‌گذار بلینکنت، این ویدئو را صدها درصد جعلی نامید. ژلنسکی بارها اعلام کرده که طرفدار اسرائیل است. کلیسا بمباران نشده: در تصویری ادعا می‌شود هواییماهای جنگی اسرائیلی کلیسای ارتدکس سنت‌یوورفیروس، بزرگ‌ترین کلیسای غزه را بمباران می‌کنند. مقامات کلیسا بیانیه‌ای منتشر کردند و در فیس‌بوک نوشتند: «کلیسای سنت‌یوورفیروس در غزه دست‌نخورده است. اخبار منتشرشده در مورد آسیب‌دیدن آن کذب است».

البته هرچند این کلیسا نجات پیدا کرده، اما اسرائیل از روز شنبه صدها حمله به حماس در غزه انجام داده است. ساکنان غزه و مقامات بهداشتی می‌گویند مساجد، بیمارستان‌ها و مدارس مورد حمله قرار گرفته‌اند و مقامات سازمان ملل گفته‌اند که حملات هوایی به تأسیسات آب و بهداشت آسیب رسانده است. این حملات باعث مشکل برای بیش از ۴۰۰ هزار نفر شده است. سزارتی که تخلیه نشد: همچنین چند روز پیش، گزارش‌های نادرستی در فضای مجازی منتشر شد که ادعا می‌کرد سفارت ایالات متحده در لبنان در حال تخلیه است. باافلاصه این خبر تکذیب شد و در بیانیه این سفارت اعلام شد: «سفارت آمریکا در بیروت تخلیه نشده است و به‌طور عادی کار می‌کند، البته مقامات سفارت به شهروندان آمریکایی در منطقه توصیه کرده‌اند که احتیاط کرده و از سفر به مرز لبنان و اسرائیل خودداری کنند.

این گزارش نیویورکتایمز حاوی چندین عکس و ویدئو دیگر نیز هست. مشکلاتی که بر اثر این اخبار جعلی و ویدئوهای قبلی پیش آمده، سبب می‌شود تا واقعیت‌ها پنهان بماند.

در حال حاضر اسرائیل در درخواستی نامشروع اعلام کرده است مردم ساکن غزه شمال این باریکه را ترک کنند و به جنوب آن نقل‌مکان کنند. درخواستی که با اعتراض سازمان ملل روبه‌رو شده و اعلام کرده است چنین چیزی ممکن نیست و برای کودکان ساکن غزه هیچ جای امنی برای پناہ‌گرفتن و مهاجرت‌کردن وجود ندارد.

بیش از ۵۴۰ نفر از فعالان مدنی و اجتماعی، روزنامه‌نگاران، هنرمندان، دانشگامیان، وکلا و پزشکان با مهاجران و پناهندگان افغانستانی اعلام همبستگی کرده‌اند. این بیانیه به‌ه امضای افراد سرشناس در حوزه‌های مختلف رسیده است: ازجمله رخشان بنی‌اعتماد، مصطفی معین، الهه کولایی، مقصود فراستخواه، مجتبی میرطهماسب، کیوان صمیمی، شیوا دولت‌آبادی، آیدآ پناهنده، آزاده بیزارگیتی، حمید پورآذری، احترام برومند، بهروز گرانبایه و....

در بخشی از این بیانیه آمده است: «در ۴۰ سال گذشته قدرت‌های جهانی و منطقه‌ای یا با اشغال یا با مداخله، نگذاشتند مردم افغانستان رنگ آرامش و پیشرفت را ببینند. چنین شد که در سایه جنگ و خشونت، به ایران پناه آوردند و ایرانیان نیز به گواه تاریخ، به شایستگی آنها را پذیرفتند و وارد تعاملات انسانی، اجتماعی و اقتصادی خویش کردند. اگر بسترسازی حقوقی و قانونی نهادهای متولی دولتی برای ادغام این مهاجران در جامعه ایران و مشارکت سرمایه‌های اقتصادی و انسانی آنها در همه عرصه‌ها ناکارآمد و بلاتکلیف نبود، امروز بخش اعظم آنها شهروند ایران شده بودند. ما اکنون در ایران با مهاجرانی از افغانستان روبه‌رو هستیم که ۴۰ سال است در ایران زیست می‌کنند و ده‌ها سال نیرو و جوانی خود را در خدمت اقتصاد کشور به کار گرفته‌اند، اما همچنان از بخش اعظم حقوق قانونی یک شهروند محرومند و در بسیاری مواقع مورد ظلم و بی‌عدالتی و رفتارهای خلاف اخلاق و قانون قرار می‌گیرند و امکان نظم‌خواهی نیز ندارند». در بخشی دیگر به

هنر خوانی

به بهانه مرگ مصطفی شیرزاد، نقاش نامی کردستان که در ایران گمنام ماند

مصطفی گفت دنیا ساعتی است

مصطفی شیرزاد، نقاش نامی کردستان که در ایران گمنام ماند

همیشه احساس می‌شود. او هنوز به زندگی اشتیاق داشت و عاشق بی‌بدیلی بود، اما بعد از جوان‌مرگ‌شدن پسرش، به قول امروزی نایی برایش نماند و تنها شوق هنر بود که او را سرپا نگه داشته بود. تا اینکه سرانجام نیمه مهر، نامهربانی کرد

و دوستان و یارانش را تنها گذاشت و زندگی را بدردود گفت. هنوز طنین صدایش در آخرین دیدار و در آن شب تاریخی در گوش دارم که چون همیشه برای روایت دیروز زندگی و امروز آتارش اشتیاق داشت و با «شرح صدر» و چشمان رازناک و روشن اما سرشار قصه، از تاریکی تاریخ و رازنالی‌اش، رازها می‌گفت. در آن شب خاطره‌انگیز سال ۸۳، مصطفی می‌گفت

زندگی کوتاه است به قدر ساعتی و باید عاشق بود؛ شبی که برف، یوکان را فرا گرفته و هوا ناجوانمردانه سرد بود. از آخرین دیدارمان سه ماه باید گذشته باشد. صدشکر که عکس‌های تاریخی و دقایقی ویدئو را از او ضبط کردم که به حافظه تاریخ بپسایم. نام‌نامی آخرین کارهایش را تکمیل کرد یا نه، اما او را تصور می‌کنم که با همان اشتیاق وصف‌نشدنی به شرح آثار و رمانتیک فکری‌اش می‌پرداخت و اینکه باید فرشتی را با آثار هنری ماندگار و جاودانه کرد. او را به یاد می‌آورم و آن پرنیان‌اندیشی و مهربانی‌اش را که دغغنه انتقال» هنر سالم و پاک به نسل‌های آینده داشت و آینده انبوه شاگردانش که با آسودگی خاطر خانواده‌ها نزد او می‌فرستادند تا اخلاق و هنر را توامان با هم بیاموزند. مصطفی ریزمین خانه‌اش را به آموزشگاهی بزرگ تبدیل کرد بود و با آن کهنسالی، عشق را به نسلی هدیه می‌داد که جست‌وجوگری و کنجکاوی جوانی، هنوز قربانی توفان فضای مجازی نشده بود. او عکس شاگردانش را به من نشان می‌داد و از استعدادهای طلایی آنها سخن می‌گفت. نسبت مصطفی شیرزاد با شاگردانش چنان عاشقانه و بی‌بدیل بود که برای ریزترین نقطه قوت هنری و شخصیتی آنها تحلیل فلسفی داشت و اینکه آینده هرکدام از آنها چگونه خواهد بود. هنر و عشق و اخلاق را هم‌زمان به آنها آموزش می‌داد. او و مصاحبه‌اش را در آن اولین دیدار در سال ۸۳ نیز به یاد می‌آورم؛ وقتی نقاشی‌های رئالیستی و روحیه ناتواریستی خود را در توضیحاتش برایم به واژگان ناب تبدیل می‌کرد و شرح فولکلور کردستانات در قالب نقاشی‌های به دار آویخته که جاودانه کرده بود یا

● افزایش قیمت علوفه و نهاده‌های دامی، دامداری سنتی را با خطر تعطیلی مواجه کرده است. گفتنی است بیش از صد هزار خانوار در مازندران از آراه دامداری روزگار می‌گذرانند و حدود ۷۰ درصد دام‌ها به صورت سنتی پرورش می‌یابند. عکس: مهدی محبی پور، ابرنا

اعلام همبستگی با مهاجران و پناهندگان افغانستانی

و دومی روبه‌رو هستیم که هنوز تابعیت ایران را کسب نکرده‌اند، یا برای کودکانی که از مادر ایرانی و پدر افغانستانی متولد شده‌اند، شناسنامه صادر نمی‌شود و مشکلات بسیار دیگری مانند محدودیت‌های قانونی در زمینه مالکیت اموال منقول و غیرمنقول، افتتاح حساب بانکی، خرید سیم‌کارت و ثبت‌نام دانش‌آموزان در مدارس».

امضاکنندگان این بیانیه، به‌عنوان بخشی از افکار عمومی جامعه، شکل‌گیری و هدایت جریان‌هایی را که برای حل مسئله مهاجران و پناهندگان بر طبل خشونت، نفرت‌پراکنی و تبعیض می‌کوبند، یک عقب‌گرد فاجعه‌بار برای جامعه ایران و نافی حقوق و ارزش‌های بنیادین انسانی و مدنی دانسته و بر رعایت کرامت انسانی و حقوق مهاجران طبق اصول اخلاق ایرانی، ارزش‌های معنوی و حقوق بین‌المللی تأکید می‌کنند.

در این بیانیه چند مورد درخواست شده است: ازجمله تدوین و تصویب قوانین به‌روز و کارآمد و با جلوگیری از انباشت آیین‌نامه‌ها، بخش‌نامه‌ها و مقررات در نهادهای مرتبط با امور مهاجران، در صدر اولویت‌ها و سیاست‌های مهاجرتی قرار گیرد تا تکلیف شمار فراوان مهاجران مشخص شود.

همچنین امضاکنندگان این بیانیه از جامعه جهانی به‌ویژه سازمان ملل متحد انتظار دارند تا نهادهای در مکاتیسیم‌های حمایتی خود بازبینی کرده و ضمن افزایش کمک‌های خود به کشورهای مهاجرپذیری مانند ایران، راه‌حل‌ها و سازوکارهای پایدار و بلندمدتی برای حل مسئله مهاجران و پناهندگان ارائه دهند.

در پایان این بیانیه آمده است: «اجازه نمی‌دهیم قدرت‌طلبان و فرصت‌طلبان که منافع‌شان در تفرقه‌افکنی و دیگری‌هراسی است، میدان‌دار فضای فرهنگی جامعه ما شوند و این جامعه صلح‌طلب را که از کودکی زمزمه می‌کند «بنی‌آدم اعضای یکدیگرند/ که در آفرینش ز یک گوهرند»، به بیراهه خشونت و نفرت و نژادپرستی ببرند».

پیشنهاد

شیفته خورشید

«شیفته خورشید» اثر حک رایموند جونز به ترجمه محمدمهدی انصاری و ویراستاری غلامرضا امامی با استقبال دوستداران کتاب روبه‌رو شد و چاپ جدید آن نشر یافت. «شیفته خورشید» زندگی‌نامه مستند و پرمجرای نقاش شهره «ونسان وان گوگ» دلبسته کارگران، کشاورزان، دلداه گل آفتابگردان، شیدای طبیعت و انسان است.

این کتاب نخستین‌بار در جهان بر پایه نامه‌های صمیمانه نویافته «وان گوگ» به یگانه برادرش «تئو» با زبانی روان و رسا مانند داستانی زیبا تصویری از زندگی و زمانه او را رقم می‌زند. ناشر کتاب «خانه فرهنگ و هنر گویا» است که چاپ جدید این کتاب را به روانی و زیبایی در ۲۳۷ صفحه به بهای ۱۶۵ هزار تومان منتشر کرده است.

